

Nr 69.

Kungl. Maj:ts proposition till riksdagen med förslag till lag angående ändrad lydelse av 9 § lagen den 23 oktober 1914 om krigsdomstolar och rättegången därstädes; given Stockholms slott den 17 februari 1928.

Under åberopande av bilagda i statsrådet och lagrådet förda protokoll vill Kungl. Maj:t härmed, jämlikt § 87 regeringsformen, föreslå riksdagen att antaga härvid fogade förslag till lag angående ändrad lydelse av 9 § lagen den 23 oktober 1914 om krigsdomstolar och rättegången därstädes.

Under Hans Maj:ts

Min allernådigste Konungs och Herres frånvaro:

GUSTAF ADOLF.

N. Gärde.

Förslag

till

Lag

angående ändrad lydelse av 9 § lagen den 23 oktober 1914 (nr 325) om krigsdomstolar och rättegången därstädes.

Härigenom förordnas, att 9 § lagen den 23 oktober 1914 om krigsdomstolar och rättegången därstädes skall i nedan angiven del erhålla följande ändrade lydelse:

9 §.

Chef för regemente — — — stationen.

Chef för arméfördelning skall inom varje års utgång förordna fyra till fördelningen hörande regementsofficerare, därav en av överstes grad, med två regementsofficerare, därav likaledes en skall vara av överstes grad, såsom ställföreträdare, att under nästföljande år i mål, däri regementsofficer är tilltalad, inträda såsom ledamöter i de regementskrigsrätter, som finnas vid truppförbanden inom fördelningen. Vad nu är sagt om chef för arméfördelning skall äga motsvarande tillämpning å militärbefälhavaren för Övre Norrland och militärbefälhavaren på Gotland ävensom å stationsbefälhavare vid flottan och chefen för kustartilleriet i vad angår de trupper, som lyda under dessa befälhavare.

Inträffar — — — året.

*Utdrag av protokollet över justitiedepartementens ärenden, hållet inför
Hans Maj:t Konungen i statsrådet å Stockholms slott
den 20 januari 1928.*

N ä r v a r a n d e:

Statsministern EKMAN, ministern för utrikes ärendena LÖFGREN, statsråden THYRÉN, RIBBING, MEURLING, GÄRDE, PETTERSSON, ROSÉN, HAMRIN, ALMKVIST, LYBERG, VON STOCKENSTRÖM.

Efter gemensam beredning med chefen för försvarsdepartementet anför chefen för justitiedepartementet, statsrådet Thyren:

»Jämlikt 9 § andra stycket lagen den 23 oktober 1914 om krigsdomstolar och rättegången därstädes åligger chef för arméfördelning att inom varje års utgång förordna fyra till fördelningen hörande regementsofficerare, därav en av överstes grad, med två regementsofficerare, därav likaledes en av överstes grad, såsom ställföreträdare, att under nästföljande år i mål, däri regementsofficer är tilltalad, inträda såsom ledamöter i de regementskrigsrätter, som finnas vid truppförbanden inom fördelningen. Vad sålunda sagts om arméfördelningschef skall äga motsvarande tillämpning å, bland andra militära befälhavare, kommandanten i Boden.

Enligt den år 1925 antagna nya försvarsorganisationen har emellertid, vid sidan av arméfördelningsområdena, tillkommit ett nytt motsvarande område, nämligen Övre Norrlands militärområde (se kungörelse den 24 augusti 1926, nr 407), omfattande Västerbottens och Norrbottens län (i det sistnämnda jämväl inbegripet Bodens fästning). I spetsen för de till detta militärområde hörande truppförbanden (se kungörelse den 3 juni 1927, nr 215) har ställts en generalperson, benämnd militärbefälhavaren för Övre Norrland, vilken den 1 januari 1928 inträtt i ämbetsutövning.

Fortfarande bibehålles väl befattningen såsom kommandant i Boden, men innehavaren av tjänsten har ställts under befäl av militärbefälhavaren. I samband härmed har kommandantens befälsrätt inskränkts till att omfatta Bodens s. k. besättningstrupper och i övrigt personal inom fästningen i och för dess försvarsanstalter samt garnisonstjänsten och den allmänna ordningen därstädes. För att angiva den nye kommandantens i förhållande till militärbefälhavaren underordnade ställning har hans tjänstetitel också förändrats till 'kommandanten i Bodens fästning'. Militärbefälhavaren å sin sida har däremot i allt vad som rör militärområdet likställts med arméfördelningschef (se härom närmare Kungl. Maj:ts brev den 18 november 1927 angående bestämmelser rörande

militärbefälhavarens för Övre Norrland och kommandantens i Bodens fästning befälsställning ävensom deras befogenheter och ansvar i förvaltningshänseende).

Denna nya ordning synes medföra, att militärbefälhavaren för Övre Norrland bör i stället för kommandanten i Boden erhålla den befogenhet, som avses i 9 § andra stycket lagen om krigsdomstolar och rättegången därstädes. Med anledning härav har jag låtit inom departementet upprätta förslag till *lag angående ändrad lydelse av 9 § lagen den 23 oktober 1914 (nr 325) om krigsdomstolar och rättegången därstädes*.

I detta sammanhang anser jag mig böra erinra, att omförmälda bestämmelse i 9 § andra stycket äger tillämpning jämväl i fråga om skyldighet för militärbefälhavaren på Gotland att förordna ledamöter i regementskrigsrätt. Vid Gotlands trupper finnas numera, utom militärbefälhavaren, endast två regementsofficerare å aktiv stat och, tillsvidare, två regementsofficerare å övergångsstat. I 12 § samma lag är emellertid stadgat, att, om officer av föreskriven grad ej finnes att tillgå, till militär ledamot eller ställföreträdare för sådan ledamot må förordnas officer av närmast högre eller närmast lägre grad än den, som för varje fall är föreskriven. Med hänsyn härtill torde någon lagändring icke vara erforderlig i anledning av den förändring, som inträtt med avseende å antalet regementsofficerare vid Gotlands trupper.»

Föredraganden uppläser berörda lagförslag, av den lydelse bilaga¹ till detta protokoll utvisar, samt hemställer, att för det i § 87 regeringsformen omförmälda ändamål lagrådets yttrande över förslaget måtte inhämtas genom utdrag av protokollet.

Denna av statsrådets övriga ledamöter biträdda hemställan bifaller Hans Maj:t Konungen.

Ur protokollet:
N. Cervin.

¹ Denna bilaga, vilken är lika lydande med det vid propositionen fogade lagförslaget, har här uteslutits.

Utdrag av protokollet, hållet i Kungl. Maj:ts lagråd den 10 februari 1928.

N ä r v a r a n d e:

justitierådet VON SETH,
justitierådet WEDBERG,
regeringsrådet PLANTING-GYLLENBÅGA,
justitierådet ALEXANDERSON.

Enligt lagrådet tillhandakommet utdrag av protokollet över justitiedepartementsärenden, hållet inför Hans Maj:t Konungen i statsrådet den 20 januari 1928, hade Kungl. Maj:t förordnat, att lagrådets yttrande skulle för det i § 87 regeringsformen omförmälda ändamål inhämtas över upprättat förslag till *lag angående ändrad lydelse av 9 § lagen den 23 oktober 1914 (nr 325) om krigsdomstolar och rättegången därstädes.*

Förslaget, som finnes bilagt detta protokoll, föredrogs inför lagrådet av ledamoten å justitiedepartementets lagavdelning hovrättsrådet G. Siljeström. *Lagrådet* lämnade förslaget utan anmärkning.

Ur protokollet:

Oskar Adelsohn.

Utdrag av protokollet över justitiedepartementensärenden, hållet inför Hans Kungl. Höghet Kronprinsen-Regenten i statsrådet å Stockholms slott den 17 februari 1928.

N ä r v a r a n d e:

Statsministern EKMAN, ministern för utrikes ärendena LÖFGREN, statsråden RIBBING, MEURLING, GÄRDE, PETTERSSON, ROSÉN, HAMRIN, ALMKVIST, LYBERG, VON STOCKENSTRÖM.

Efter gemensam beredning med chefen för försvarsdepartementet anmäler tillförordnade chefen för justitiedepartementet, statsrådet Gärde, lagrådets den 10 februari 1928 avgivna utlåtande över det den 20 januari 1928 till lagrådet remitterade förslaget till *lag angående ändrad lydelse av 9 § lagen den 23 oktober 1914 (nr 325) om krigsdomstolar och rättegången därstädes.*

Föredraganden hemställer att förslaget, vilket av lagrådet lämnats utan anmärkning, måtte genom proposition föreläggas riksdagen till antagande.

Med bifall till denna av statsrådets övriga ledamöter biträdda hemställan förordnar Hans Kungl. Höghet Kronprinsen-Regenten, att till riksdagen skall avlåtas proposition av den lydelse bilaga till detta protokoll utvisar.

Ur protokollet:

N. Cervin.